MMI
MANNING MEDIA INTERNATIONAL

MMI is uw on-line hulpmiddel bij het leren van vreemde talen. Dankzij de unieke benadering zult u in ongekend korte tijd de taal van uw keuze onder de knie krijgen.

Kant-en-klare Chinese grammatica

Les 25

Xiànzài wǒ néng kàn Riwén zázhì.
Ik ben nu in staat Japanse tijdschriften te lezen.

GRAMMATICA

25.1 **het werkwoord *néng***

Néng, "kunnen", "in staat zijn" duidt het vermogen aan een handeling te verrichten. Het geeft aan dat de verrichter de intrinsieke vaardigheden bezit om een handeling uit te voeren.

Xiànzài wǒ néng kàn Riwén zázhì.	Ik ben nu in staat Japanse tijdschriften te lezen.
Nǐ néng fānyì zhè xiē jùzi ma?	Kun jij deze zinnen vertalen?

Néng duidt aan dat de omstandigheden ernaar zijn een handeling te verrichten. Het geeft aan dat de externe factoren het mogelijk maken een handeling te verrichten.

Xiànzài wǒ yǒu kòng. Wǒ néng jiāo nǐ yóuyǒng.	Ik heb nu wat vrije tijd. Ik kan je leren zwemmen.
Nàr néng xīyān ma?	Is roken daar toegestaan?

De ontkennende vorm van ***néng*** is ***bù néng.***

Tā xiànzài yǒu shì. Tā bù néng jiāo nǐ yóuyǒng.	Hij heeft het nu druk. Hij kan je niet leren zwemmen.
Wǒ méi yǒu qián. Wǒ bù néng gēn nǐ yìqǐ qù Ōuzhōu.	Ik heb geen geld. Ik kan niet met je meegaan naar Europa.

25.2 **het werkwoord *kěyǐ***

Kěyǐ, in de bevestigende vorm is identiek aan ***néng*** zowel qua betekenis als toepassing. Het geeft zowel intrinsieke vaardigheden als gunstige externe omstandigheden aan.

Wǒ kěyǐ xiě qī bǎi ge Hànzì.	Ik kan 700 Chinese lettertekens schrijven.
Wǒ xiànzài méi yǒu shì. Wǒ kěyǐ bāngzhù nǐ zuò fàn.	Ik heb het nu niet druk. Ik kan je helpen met koken.

Het gebrek aan vaardigheden of gunstige omstandigheden wordt aangeduid m.b.v. ***bù néng*** en niet ***bù kěyǐ.*** Zodoende hebben ***kěyǐ*** en ***néng*** dezelfde ontkennende vorm, namelijk ***bù néng.***

Wǒ jīntiān hěn máng. Wǒ bù néng qù kàn nǐ.	Ik heb het vandaag druk. Ik kan je niet komen bezoeken.
Míngtiān wǒ bú tài máng. Wǒ kěyǐ qù kàn nǐ.	Morgen heb ik het niet te druk. Ik kan je dan komen bezoeken.

VOCABULAIRE

bù kěyǐ	niet toegestaan
dǎ zì	typen
fānyì	vertalen
fēnzhōng	minuut
gēn … yìqǐ	samen met
jùzi	zin
qǐng	uitnodigen
shàngkè	naar de les gaan of komen
shūfu	zich goed voelen
suǒyǐ	daarom
tíng chē	een auto parkeren
wǎnfàn	avondeten, diner
xià xuě	sneeuwen
xiě	schrijven
yíxiàr	een beetje
yǒu shì	het druk hebben
zázhì	tijdschrift
zǒu	weggaan

Kěyǐ wordt gebruikt om toestemming te vragen.

Wǒ kěyǐ yòng yíxiàr nǐ de cídiǎn ma?	Mag ik jouw woordenboek gebruiken?
Wǒ kěyǐ jìnlái ma?	Mag ik binnenkomen?

De constructie ***bù kěyǐ*** wordt gebruikt om een verbod aan te duiden.

Nǐ bù kěyǐ yòng wǒmen de diànhuà.	Jij mag onze telefoon niet gebruiken.
Nǐ bù kěyǐ lái kàn tā.	Jij mag hem niet komen bezoeken.

Merk het verschil tusssen ***bù néng*** en ***bù kěyǐ*** op:

Nǐ bù néng qù.	Jij kan niet gaan (omdat je ziek bent).
Nǐ bù kěyǐ qù.	Jij kan niet gaan (omdat het niet toegestaan is)

25.3 **het werkwoord *huì***

Huì, "weten hoe iets te doen" geeft een vermogen aan een handeling te verrichten na het aanleren van de vereiste vaardigheden.

Nǐ huì shuō Fǎwén ma?	Kun jij Engels spreken?

Huì en ***néng*** kunnen worden vertaald als "kunnen". ***Huì*** suggereert wat specifieker dat een vaardigheid aangeleerd is. Wanneer die vaardigheid aangeleerd is, zul je altijd in staat zijn een bepaalde handeling te verrichten. Echter, externe factoren kunnen een belemmering vormen voor het uitvoeren van deze handeling. Met andere woorden, je kunt altijd ***huì***, maar niet noodzakelijkerwijs altijd ***néng*** omdat bepaalde factoren dit belemmeren.

Wǒ huì yóuyǒng, dànshì wǒ bù shūfu, suǒyǐ wǒ bù néng yóuyǒng.	Ik kan zwemmen. Maar ik voel me niet lekker vandaag, dus kan ik niet zwemmen.

Huì heeft meestal betrekking op het verkrijgen van een vaardigheid; ***néng*** duidt meer op de verschillende niveaus van een prestatie of de verschillende omstandigheden waaronder een vaardigheid wordt toegepast.

Wǒmen dōu huì dǎ zì. Tā yì fēnzhōng néng dǎ wǔshí ge zì. Wǒ yì fēnzhōng	Wij kunnen allebei typen. Zij kan 50 woorden per minuut typen.
néng dǎ liùshí ge zì .	Ik kan 60 woorden per minuut typen.

Huì kan gebruikt worden om een mogelijkheid aan te duiden, of de waarschijnlijkheid dat iets zal gebeuren.

Míngtiān tā huì lái shàngkè.	Hij komt waarschijnlijk naar de les morgen.
Tā bú huì qǐng nǐ chī wǎnfàn.	Het is onwaarschijnlijk dat hij je voor een diner uitnodigt.

Ook al wordt ***huì*** in bovenstaande zinnen vertaald als "zullen", ***huì*** wordt niet gebruikt als een aanduiding van de toekomstige tijd. Het dient er slechts toe aan te geven dat er een mate van waarschijnlijkheid is dat iets zal gebeuren.

OEFENINGEN

25.1 Vertaal naar het Chinees.

1. Ik heb het zeer druk. Ik kan niet komen.
2. Mag ik nu weg?
3. Jij mag je auto hier niet parkeren.
4. Mijn vriend spreekt geen Frans.
5. Het is onwaarschijnlijk dat het vannacht gaat sneeuwen.
6. Kun je me helpen?
7. Ik kan nu niet piano spelen omdat ik geen tijd heb.
8. Kun je je naam schrijven?
9. Ik voel me niet lekker. Ik kan niet naar het werk gaan.
10. Jij kunt deze methode niet gebruiken.